

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี*

FACTORS AFFECTING THE OPERATION EFFECTIVENESS OF STUDENT
ASSISTANCE SYSTEM IN SCHOOLS UNDER UDONTHANI SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

ธีระเดช จิราธนัท¹ และ ฐิติพร จิราธนัท²

¹Thiradet Jirathanathat and Thitiporn Jirathanathat ²

¹วิทยาลัยสันตพล และ ²โรงเรียนกุดจับประชาสรรค์

¹Santapol College and ²Kut Chap Prachasan School, Thailand

Corresponding Author's Email: Thiradet1955@live.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยและประสิทธิผลการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 2) ความสัมพันธ์และผลกระทบของปัจจัยต่อประสิทธิผลการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้วิธีการสอบถามความคิดเห็นของผู้อำนวยการกับครูจำนวน 331 คน แล้วนำไปการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานและสถิติทดสอบสมมติฐานได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัย

พบว่า 1) ปัจจัยและประสิทธิผลการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) ปัจจัยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงและมีผลกระทบต่อประสิทธิผลการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ร้อยละ 76.10

คำสำคัญ: ปัจจัยการดำเนินงาน, ประสิทธิผลการดำเนินงาน, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

Abstract

This research aimed to study 1) factors and operational effectiveness of student assistance, and 2) relationships and effects of factors on operational effectiveness of student assistance. The research used a questionnaire to collect opinions of 331 directors and teachers. The data were analyzed using basic and

* Received 4 May 2025; Revised 17 May 2025; Accepted 26 May 2025

hypothesis testing statistics, including percentage, mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The research results found that 1) overall, factors and operational effectiveness of student assistance were at a high level, and 2) the factors had a high positive relationship and had an impact on the operational effectiveness of student assistance by 76.10 %

Keywords: Operational factors, Operational effectiveness, Student assistance system

บทนำ

นักเรียนหรือเด็กที่อยู่ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกลุ่มที่มีพลังสำคัญในการร่วมกันส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต ดังนั้น เด็กทุกคนควรได้รับการดูแลเพื่อให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย และต้องมีหลักประกันในเรื่องความปลอดภัย รวมถึงการได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายและผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หมวด 2 มาตรา 22 ที่ระบุว่า การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใดให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ และไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา, 2546) รวมทั้งต้องยึดหลักการและวิธีการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 1 มาตรา 6 ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และหมวด 4 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (กลุ่มงานราชกิจจานุเบกษา, 2553)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักและรับผิดชอบเรื่องนี้โดยตรง ได้กำหนดนโยบายสำคัญให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง จัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน และดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่อง ดังนี้ ปี พ.ศ. 2557 – 2558 ปีแห่งการดูแลช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียน ปี พ.ศ. 2559 – 2561 ปีแห่งการรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ปี พ.ศ. 2562 ปีแห่งการรู้จัก รัก เข้าใจ ห่วงใย ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ปี พ.ศ. 2563 ปีแห่งการห่วงใย ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ดูแลช่วยเหลือนักเรียนและความปลอดภัยในโรงเรียน ปี พ.ศ. 2564 ปีแห่งการรัก เข้าใจ ห่วงใย ปลอดภัย และให้โอกาส ปี พ.ศ. 2565 ปีแห่งการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน ให้ได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียม และ ปี พ.ศ. 2566 ปีแห่งการดูแลช่วยเหลือ คุ้มครอง ห่วงใย เพื่อความปลอดภัยของนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566)

การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการหนึ่งในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีขั้นตอน วิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน มีผู้บริหาร มีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา เป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจ ที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2559)

จากการศึกษารายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้หลายฉบับและหลายพื้นที่ต่างสรุปผลการวิจัยสอดคล้องกันว่าปัจจัยการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกยังส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอีกด้วย เช่น รายงานการวิจัยของ จุฑารัตน์ มั่นรักคงและบรรจบ บุญจันทร์ (2567) ที่ระบุว่าปัจจัยการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน สพป. ชัยภูมิ เขต 3 มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงและส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงาน ร้อยละ 62.60 อรรถพล สุนทรพงศ์ (2565) ที่ระบุว่า ปัจจัยการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน สพม. สกลนคร มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงและส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงาน 61.70 และอัญทิรา วาติ (2561) ที่ระบุว่า ปัจจัยที่การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนใน สพม. เขต 2 กรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์เชิงบวกและส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงาน ร้อยละ 73 เป็นต้น

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าสถานศึกษาในสังกัด สพม.อุดรธานี ใช้ปัจจัยในการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากน้อยเพียงใด ประสิทธิภาพที่เกิดขึ้นมีมากน้อยเพียงใด รวมทั้งปัจจัยดังกล่าวมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานอย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับสถานศึกษาและ สพม.อุดรธานี ที่จะนำไปใช้ในการพัฒนางานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยและประสิทธิผลการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 2) ความสัมพันธ์และผลกระทบของปัจจัยต่อประสิทธิผลการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยกับประสิทธิผลการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก
2. ปัจจัยอย่างน้อย 1 ด้านมีผลกระทบต่อประสิทธิผลการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1.ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร เป็นบุคลากร สังกัด สพม. อุตรธานี ปีการศึกษา 2567 รวม 2,351 คนจำแนกเป็น ผู้บริหาร 63 คนและครู 2,288 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุตรธานี, 2567)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นบุคลากร สังกัด สพม. อุตรธานี ปีการศึกษา 2567 รวม 331 คน จำแนกเป็น ผู้อำนวยการ 18 คน และครู 313 คน การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างรวมใช้วิธีการเปิดตารางของ เครจซี และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) และขนาดของกลุ่มตัวอย่างย่อยใช้วิธีการเทียบสัดส่วน ส่วนการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น(บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มี 3 ตอน 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบเป็นแบบ Check list มี 1 ข้อ 2) ปัจจัยการดำเนินงาน เป็นแบบ Rating Scale 5 ระดับ มี 5 ด้าน 41 ข้อ ได้แก่ 1) ด้านผู้บริหารโรงเรียน 7 ข้อ 2) ด้านกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 15 ข้อ 3) ด้านความร่วมมือจากครูและทุกภาคส่วน 8 ข้อ 4) ด้านงบประมาณ 5 ข้อ และ 5) ด้านสื่อและเครื่องมือดำเนินงาน 6 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90 และ 3) ประสิทธิภาพการดำเนินงานเป็นแบบ Rating Scale 5 ระดับ มี 4 ด้าน 30 ข้อ ได้แก่ 1) ด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสุขนิสัยที่ดีของนักเรียน 5 ข้อ 2) ด้านทักษะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน 7 ข้อ 3) ด้านการรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นของนักเรียน 12 ข้อ และ 4) ด้านการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคมของนักเรียน 6 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 ส่วนแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ส่งหนังสือถึง สพม. อุตรธานีและสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอเก็บข้อมูลพร้อมกับแนบ Link แบบสอบถามในรูปแบบ google form จำนวน 331 ชุด แล้วเก็บรวบรวมนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบพบว่าใช้ได้ทั้ง 331 ชุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการดำเนินงานฯ ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ ช่วงค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00, 3.51 – 4.50, 2.51 – 3.50, 1.51–2.50, และ 1.00–1.50 หมายถึง มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานฯ ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในข้อ 1

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับประสิทธิภาพการดำเนินงานฯ ใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ 0.90 ขึ้นไป, 0.70 - 0.89,

0.30 - 0.69, 0.01 - 0.29 และ 0.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูงมาก, สูง, ปานกลาง, ต่ำ และ ไม่มีความสัมพันธ์กัน ตามลำดับ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2562)

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลการดำเนินงานฯ ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (วรณีย์ แกมเกตุ, 2551)

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยการดำเนินงานฯ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X}=4.50$) รองลงมา คือ ด้านผู้บริหารโรงเรียน ($\bar{X}=4.49$) และต่ำสุด คือ ด้านงบประมาณ ($\bar{X}=4.23$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสถิติที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการดำเนินงานฯ

ปัจจัยการดำเนินงานฯ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านผู้บริหารโรงเรียน	4.49	0.49	มาก	2
2. ด้านความร่วมมือจากครูและทุกภาคส่วน	4.40	0.54	มาก	3
3. ด้านกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.50	0.50	มาก	1
4. ด้านงบประมาณ	4.23	0.74	มาก	5
5. ด้านสื่อและเครื่องมือดำเนินงาน	4.30	0.64	มาก	4
โดยรวม	4.38	0.62	มาก	-

2. ประสิทธิภาพการดำเนินงานฯ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสุขนิสัยที่ดีของนักเรียน ($\bar{X}=4.30$) รองลงมา คือ ด้านการรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นของนักเรียน ($\bar{X}=4.29$) และต่ำสุด คือ ด้านทักษะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ($\bar{X}=4.26$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสถิติที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการดำเนินงานฯ

ประสิทธิภาพการดำเนินงานฯ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสุขนิสัยที่ดีของนักเรียน	4.30	0.64	มาก	1
2. ด้านทักษะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน	4.26	0.72	มาก	4
3. ด้านการรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นของนักเรียน	4.29	0.71	มาก	2
4. ด้านการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคมของนักเรียน	4.28	0.74	มาก	3
โดยรวม	4.28	0.69	มาก	-

3. ปัจจัยกับประสิทธิผลการดำเนินงาน โดยรวม มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูง($r_{xy} = .839$) ที่ระดับนัยสำคัญ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์เป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ด้านกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับประสิทธิผลการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูง ($r = .769$) ที่ระดับนัยสำคัญ .01 รองลงมา ด้านผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการดำเนินงาน มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูง ที่ระดับนัยสำคัญ .01 ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุด คือ ด้านงบประมาณ กับประสิทธิผลการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับปานกลาง($r = .595$) ที่ระดับนัยสำคัญ .01 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสถิติที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับประสิทธิผลการดำเนินงาน

ตัวแปร	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_{tot}
X_1	.658**	.666**	.670**	.688**	.752**
X_2	.653**	.683**	.693**	.720**	.732**
X_3	.684**	.686**	.717**	.729**	.769**
X_4	.554**	.525**	.521**	.583**	.595**
X_5	.645**	.653**	.663**	.667**	.717**
X_{tot}	.750**	.757**	.769**	.798**	.839**

4. ปัจจัยการดำเนินงานฯ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้บริหารโรงเรียน (X_1) ด้านความร่วมมือจากครูและทุกภาคส่วน (X_2) ด้านกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (X_3) ด้านงบประมาณ (X_4) และด้านสื่อและเครื่องมือดำเนินงาน (X_5) ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนประสิทธิผลการดำเนินงานฯ (Y_{tot}) ได้ร้อยละ 76.10 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 มีความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการพยากรณ์เท่ากับ .30342 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน คือ $Y = .409 + .243X_3 + .204X_1 + .190X_2 + .180X_5 + .111X_4 + .30354$ และ $Z = .286X_3 + .275X_1 + .230X_2 + .204X_5 + .144X_4 + .30354$ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าสถิติที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน

[illegible]

อภิปรายผล

ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. ปัจจัยการดำเนินงานฯ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารและครูให้ความสำคัญและมีการดำเนินดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องจนเป็นที่ประจักษ์แก่ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูเอาใจใส่ดูแลนักเรียนที่รับผิดชอบ ครูมีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน คัดกรองนักเรียน จัดกิจกรรมโฮมรูม จัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การให้คำแนะนำปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมในห้องเรียน การจัดกิจกรรมซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน โรงเรียนมีการวางแผนและจัดทำแผนงบประมาณในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วม และ โรงเรียนมีระบบสื่อ อุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานที่เพียงพอ เป็นต้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัญทิรา วาดี (2561) ที่ระบุว่า ปัจจัยการดำเนินงานฯ โดยรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุฑารัตน์ มั่นรักคงและบรรจบ บุญจันทร์ (2567) ที่ระบุว่า ปัจจัยการดำเนินงานฯ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพการดำเนินงานฯ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง จนเป็นที่ประจักษ์แก่ผู้เกี่ยวข้องผู้เกี่ยวข้อง เช่น นักเรียนมี สุขภาพกาย สุขภาพจิต และสุขนิสัยที่ดี มีทักษะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวโรงเรียน ชุมชน และสังคม เป็นต้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุฑารัตน์ มั่นรักคงและ บรรจบ บุญจันทร์ (2567) ที่ระบุว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานฯ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยกับประสิทธิผลการดำเนินงานฯ โดยรวมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูง ที่ระดับนัยสำคัญ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยข้อที่1 ที่ระบุว่าปัจจัยกับประสิทธิผลการดำเนินงานมีความสัมพันธ์เชิงบวก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุฑารัตน์ มั่นรักคง และบรรจบ บุญจันทร์ (2567) ที่ระบุว่า ปัจจัยกับประสิทธิผลการดำเนินงานฯ มีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับสูง ที่ระดับนัยสำคัญ .01

4. ปัจจัยมีผลกระทบต่อประสิทธิผลการดำเนินงานฯ ร้อยละ 76.10 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 2 ที่ระบุว่า ปัจจัยการดำเนินงานฯ อย่างน้อย 1 ด้านส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการดำเนินงานฯ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุฑารัตน์ มั่นรักคงและบรรจบ บุญจันทร์ (2567) ที่ระบุว่า ปัจจัยส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการดำเนินงานฯ ร้อยละ 62.60 ที่ระดับนัยสำคัญ .01

สรุป/ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

- 1.1 ปัจจัยและประสิทธิผลการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก
- 1.2 ปัจจัยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงและมีผลกระทบต่อประสิทธิผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ร้อยละ 76.10

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากการศึกษาพบว่าปัจจัยการดำเนินงานฯ ด้านงบประมาณมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสม รวมทั้งมีการตรวจสอบติดตามประเมินผลการใช้งบประมาณในการดำเนินงานฯ เป็นต้น

2) จากการศึกษา พบว่า ประสิทธิผลการดำเนินงานฯ ด้านทักษะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญด้านนี้ โดยพัฒนานักเรียนให้กล้าที่จะปฏิเสธสิ่งที่เป็นพิษภัยอันตรายและพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ รวมทั้งสามารถป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษให้มากขึ้น เป็นต้น

3) จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยการดำเนินงานฯ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้บริหารโรงเรียน ด้านความร่วมมือจากครูและทุกภาคส่วน ด้านกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านงบประมาณ และด้านสื่อและเครื่องมือดำเนินงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกและมีผลกระทบต่อประสิทธิผลการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนั้น ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยการดำเนินงานฯ ทั้ง 5 ด้าน ให้คงอยู่และมีประสิทธิภาพกว่าเดิม อันจะส่งผลดีต่อประสิทธิผลการดำเนินงานฯ เช่น ผู้เรียนมีสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสุขนิสัยที่ดี มีทักษะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รวมทั้งการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคม เป็นต้น

2.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเพิ่มองค์ประกอบที่ยังไม่ได้ศึกษาในครั้งนี้ เช่น ด้านการพัฒนาบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง ด้านการบริหารจัดการ เป็นต้น

2) เรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา

3) เรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

กลุ่มงานราชกิจจานุเบกษา. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. เรียกใช้ถึงเมื่อ 30 มีนาคม 2567. จาก <https://www.ratchakitcha.soc.go.th>

- จุฑารัตน์ มั่นรักคง และบรรจบ บุญจันทร์. (2567). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3. วารสารวิชาการศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, 11(1), 68-80.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2562). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: เทพเนรมิตการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น จำกัด.
- วรรณิ แกมเกตุ. (2551). เอกสารคำสอนวิชา 2702621 วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี. (2567). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. อุดรธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2546). พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546. เรียกใช้เมื่อ 30 มีนาคม 2567. จาก [blob:https://www.ocs.go.th/](https://www.ocs.go.th/)
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). คู่มือการคัดเลือกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประจำปี 2566 . เข้าถึงเมื่อ 30 มีนาคม 2567. จาก [https://web2.chaiyaphum 2. go.th/](https://web2.chaiyaphum2.go.th/)
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2559). แนวทางการดำเนินระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- อรรถพล สุนทรพงศ์. (2565). ปัจจัยคัดสรรที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร. ปรินญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อัญทิรา วาดี. (2561). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.